

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausunto on annettu lausuntopalvelu.fi:ssä

Luonnos valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta eräisiin julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid-19-epidemiasta aiheutuviin lisäkustannuksiin vuonna 2022

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/17578/2022

Lausunnonantaja: Hollolan kunta, valmistelija: kunnanjohtaja Päivi Rahkonen

1. Soveltamisala, asetuksen 1 §

Hollolan kunta pitää perusteltuna sitä, että valtio korvaa mahdollisimman kattavasti koronasta aiheutuneet välittömät kustannukset kuten ministerit ovat julkisuudessa myös luvanneet. Korvaustavan tulee olla sellainen, että se mahdollistaa kustannusten riittävän kompensaation niiden maksajille, mutta samalla aiheuttaa hakijoille mahdollisimman vähän hallinnollista taakkaa.

Soveltamisalakohdassa oleva aikarajaus koskien valtionavustuksen perustetta 1.1-30.6.2022 on täysin perusteeton ja ristiriidassa kunnille, maan hallituksen toimesta välitetyn informaation kanssa. Valtioneuvosto on aiemmin luvannut korvata terveydenhuollon covid-19-kustannukset. Korvausvastuun tulee jatkua niin kauan, kuin covid-19 on yleisvaarallinen tartuntatauti. Korvauksenmaksamiseen on selkeät perusteet. Covid-19-epidemiaan liittyvät erilaiset ohjeet pakottavat sote-organisaatiot edelleen laajaan rokottamiseen ja testaukseen, mikä aiheuttaa suuria kustannuksia myös loppuvuonna. Toisaalta vakavasti sairaiden hoitaminen sairaalassa lisää terveydenhuollon suoria kustannuksia.

2. Avustettavat kustannukset, asetuksen 2 §

Kohdassa oleva aikarajaus koskien valtionavustuksen kertymisen ajallista perustetta 1.1-30.6.2022 on täysin perusteeton. Tällaisella linjauksella korvaukset loppuisivat taannehtivasti, mikä on hallintolain hyvän hallinnon ja hallinnon luotettavuuden periaatteiden vastaista. Niin kauan kuin covid-19-epidemia on yleisvaaralliseksi määritelty tartuntatauti siitä aiheutuvat kustannukset korvata Valtioneuvoston lupauksen mukaisesti.

3. Avustuksen saaja, asetuksen 3 §

Hollolan kunta pitää perusteltuna täsmennyksiä. Mikäli kunta on siirtänyt sote-palvelujen järjestämisvastuun kuntayhtymälle, valtionavustuksen saajan tulisi sairaanhoidollisten toimintojen osalta olla kuntayhtymä. Tällöin vältetään turhalta epäselvyydeltä ja byrokratialta.

4. Avustuskokonaisuudet, asetuksen 4 §

Avustuskokonaisuuksista puuttuu jäljittäminen, mistä etenkin vielä tammi-helmikuussa 2022 aiheutui runsaasti kustannuksia, koska jäljittämistyötä vielä tuolloin tehtiin valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti.

5. Avustus testaukseen, asetuksen 5 §

Kohdassa oleva aikaraja koskien valtionavustuksen kertymisen ajallista perustetta 1.1-30.6.2022 on täysin perusteeton ja taannehtiva ratkaisu. Niin kauan kuin covid-19 epidemia on yleisvaaralliseksi määritelty tartuntatauti, tulisi siitä aiheutuvat kustannukset korvata Valtioneuvoston lupauten mukaisesti.

6. Avustus rokottamiseen, asetuksen 6 §

Tältä osin ei lausuttavaa.

7. Avustus hoidon kustannuksiin, asetuksen 7 §

Kohdassa oleva aikaraja koskien valtionavustuksen kertymisen ajallista perustetta 1.1-30.6.2022 on täysin perusteeton ja taannehtiva ratkaisu. Niin kauan kuin covid-19 epidemia on yleisvaaralliseksi määritelty tartuntatauti, tulisi siitä aiheutuvat kustannukset korvata Valtioneuvoston lupauten mukaisesti.

8. Avustus muihin välittömiin kustannuksiin, asetuksen 8 §

Asukaslukuun perustuvan laskennallisen erän suuruus tulee olla sillä tavoin riittävä, että se kattaa toimintaan liittyvien varautumis- ja suojautumiskustannusten kasvun siltä osin kuin koronapandemia on niitä aiheuttanut sekä muut välittömät kustannukset. Suojainvälineiden käyttö lähes kaikissa sotetoiminnoissa on aiheuttanut merkittäviä lisäkustannuksia, sekä erilaiset koronasta johtuvat toimintaan liittyvät prosessimuutokset. Avustuksen taso näiden kustannusten osalta on perustelumuistiossa 6 €/asukas, mikä on ehdottomasti liian pieni korvaustaso. Lisäksi tämän kohdan osalta avustusta tulisi suunnata sekä peruskunnalle että sairaanhoitopiirille. Vuoden 2021 haussa käytetty korvaustaso sairaanhoitopiirille 14 €/asukas vastaa huomattavasti enemmän koronasta aiheutuvia muita välittömiä kustannuksia.

9. Avustuskokonaisuuden korvaustaso, asetuksen 9 §

Perustelumuistiossa esitetty korvaustaso hoitopäivien osalta on lähtökohtaisesti liian alhainen. Esitetty korvaustaso on noin 30% alle toiminnan aiheuttamasta laskennallisesta kustannustasosta. Tältä osin valtioneuvoston lupaus korvata kaikki koronapandemian hoidosta aiheutuvat kustannukset kunnille ja niiden sotepalveluita tuottaville organisaatioille ei toteudu missään määrin.

Koronatestauksen korvaustaso on asianmukainen. Rokotusten korvaustaso on hiukan liian alhainen suhteessa rokotusten volyymiin ja siihen liittyviin poikkeuksellisiin järjestelyihin mistä aiheutuu runsaasti ylimääräisiä kustannuksia (tilat, järjestyksenvalvonta, lisähenkilökunta rokotuksiin, varausjärjestelmät ym.).

10. Valtionavustuksen hakeminen, asetuksen 10 §

Tältä osin ei lausuttavaa.

11. Voimaantulo, asetuksen 11 §

Tältä osin ei lausuttavaa.

Muita huomioita asetukseen liittyen:

Hollolan kunta pitää erittäin tärkeänä, että alueiden tasa-arvoinen kohtelu toteutuu korona-pandemiaan saatavien valtionavustusten kaikissa vaiheissa. Alueiden eroavaisuuksia tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon laskennallisperusteita laskettaessa.